

Nyíregyházi Törvényszék
Ügyiratszám: 3.Bf.217/2021/3.

A Nyíregyházi Törvényszék a 2021. július 6-án Nyíregyházán tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A [REDACTED] ellen folyamatban lévő büntetőügyben az eljárást felfüggeszti és egyedi normakontroll iránti eljárás lefolytatását kezdeményezi az Alkotmánybíróságnál: a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 793. § (3) bekezdése „is” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és ex nunc hatályú megsemmisítését, valamint a jelen ügyben történő alkalmazásának kizárását indítványozza azzal, hogy e törvényi rendelkezés a következő szöveggel módosításra kerüljön: „A vádindítványt a jogi képviselő ellátja aláírásával.”

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

I.

(Az elsőfokú végzés)

A Nyíregyházi Járásbíróság a felülbírálat alapját képező fenti számú végzésével [REDACTED]

[REDACTED] által indított büntető ügyben [REDACTED] értett vádindítványát elutasította.

II.

(A fellebbezés)

A végzés ellen törvényes határidőben [REDACTED] jogi képviselője jelentett be fellebbezést, melyben kérte a végzés hatályon kívül helyezését és a járásbíróság új eljárás lefolytatására történő utasítását arra hivatkozással, hogy álláspontja szerint a pótmagánvádló (sértett) meghatalmazott jogi képviselőjének a meghatalmazása kiterjed a meghatalmazó nevében és képviselőként történő eljárásra és ezáltal a meghatalmazott jogi képviselő jogszerűen írta alá a pótmagánvádló helyett a vádindítványt.

Az ügyiratokból megállapíthatóan a pótmagánvádló [REDACTED] arra adott meghatalmazást dr. Erdei Csaba ügyvédnek, hogy [REDACTED]

III.

(Az alkalmazandó jogszabályok)

Az ezt követően, 2021. február 8-án benyújtott vádindítványt jogi képviselőként dr. Erdei Csaba ügyvéd látta el kézjegyével, a sértett azonban azt nem írta alá.

A törvényszék megállapította, hogy az elsőfokú bíróság végzése megalapozott, az elsőfokú bíróság törvényesen járt el akkor, amikor a sértett saját kezű aláírása nélkül benyújtott és így

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: III/ 0 2 9 0 9 - 0 / 2021	
Érkezett: 2021 JÚL 26.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 3 db	<i>[Signature]</i>

3.Bf.217/2021/3.

alakilag meg nem felelő vádindítványt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 794. § (1) bekezdés d) pontja alapján figyelemmel a Be. 793. § (2) és (3) bekezdésére, illetőleg a Be. 51. § (1) bekezdés i) pontjára elutasította.

A Be. 10. § (1) bekezdésének 7. pontja szerint jogi képviselő az ügyvéd és az ügyvédi iroda, ha a) a sértett stb. meghatalmazott képviselőjeként, b) a pótmagánvádló képviseletében jár el.

A Be. 61. §-a szerint: (1) A sértett, a vagyoni érdekelt helyett – ha e törvény nem ír elő személyes eljárási kötelezettséget – az általa vagy a törvényes képviselője által meghatalmazott képviselő is eljárhat. (2) A meghatalmazott képviselő a képviselt személy e törvény szerinti jogait gyakorolhatja.

A Be. 788. §-ának (1) bekezdése szerint: A pótmagánvadas eljárásban a sértett jogi képviselése kötelező.

A Be. 793. §-ának (3) bekezdése szerint pedig: A vádindítványt a jogi képviselő is ellátja aláírásával, illetve minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírásával.

Az „is” kötőszó itt nyelvtanilag annak kifejezését jelenti, hogy az aláírási kötelezettség két személyre: a sértettre és a meghatalmazott képviselőjére egyaránt vonatkozik, vagyis a vádindítványt mindkettőjüknek el kell látniuk aláírásukkal.

A felhívott törvényi rendelkezések egybevetésének eredményeként tehát az állapítható meg, hogy miközben a törvény arra kötelezi a sértettet, hogy amennyiben pótmagánvádlóként kíván fellépni, úgy gondoskodjon jogi képviselőről, aki egyetlen kivételtől eltekintve az ő törvényes jogait gyakorolhatja, addig egy másik rendelkezésével ezt felülírja és a büntetőigényének érvényesítéséhez elengedhetetlen vádindítvány benyújtásához való jogát a meghatalmazott képviselője önállóan nem gyakorolhatja a nevében eljárva, noha a személyes eljárási kötelezettség körén kívül eső eljárási cselekményről van szó.

Ez az ellentmondás a törvénytől szerintem nem indokolható azzal sem, hogy nyilván a sértett emelhet vádat, nem pedig a jogi képviselője.

A pótmagánvádlói fellépés törvényességét pedig nem csak az első-, hanem a másodfokú bíróságnak is vizsgálnia kell annak jelentőségére tekintettel, miután a pótmagánvadas eljárásban a bíróságnak elsődlegesen abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a bíróság eljárás lefolytatásának alaki (eljárásjogi) feltételei fennállnak-e (90/2011. BK vélemény II/3. pont).

IV.*(Alkotmányossági aggályok)*

Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) B) cikkének (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam.

„A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és

3.Bf.217/2021/3.

előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is.” [9/1992. (I. 30.) AB határozat, Indokolás V/3. ABH 1992. 1. 21.]

Az Alkotmánybíróság egy másik határozatában pedig kifejezetten „elvi élel” mutatott rá arra, „hogy a világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom a normaszöveggel szemben alkotmányos követelmény. A jogbiztonság [...] megköveteli, hogy a jogszabály szövege értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon.” [26/1992. (IV. 30.) AB határozat, Indokolás IV/1. ABH 1992. 4. 141.]

Az idézett alkotmánybírósági határozatok meghozatalára ugyan még az Alaptörvény elfogadását megelőzően került sor, azonban az Alkotmánybíróság már állást foglalt abban, hogy „az újabb ügyekben vizsgálandó alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény egészét érintő, kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése”. {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32], ABH 2013. 13. 624.}

Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság többek között a 23/2014. (VII. 15.) AB határozatának indokolása szerint továbbra is irányadónak tekintette a 9/1992. (I. 30) AB határozat azon megállapítását, „hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az államtól, elsősorban a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a jog egésze, egyes résztestületei és szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára is előre láthatóak legyenek.” {23/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [44], ABH 2014. 21. 1074.}

Ezzel szemben a Be. 793. §-ának (3) bekezdésével kapcsolatban a hatályos szabályozás egyértelműségének hiánya állapítható meg, ami azzal is alátámasztható, hogy nem először fordult elő a vádindítványnak a sértett általi aláírása nélkül történt benyújtása. (A Nyíregyházi Járásbíróság a 39.B.411/2020/2. számú végzésével ezért utasította el a sértett jogi képviselője útján előterjesztett vádindítványát.)

Az Alkotmánybíróság ugyanis már több ügyben rámutatott arra, hogy „a pótmagánvádas eljárásban a pótmagánvádló szabályszerű meghatalmazással rendelkező jogi képviselőjének a vádlói szerepkörben eljáró pótmagánvádló nevében tett és a meghatalmazás kereteit túl nem lépő nyilatkozatát – a további feltétel megkövetelése nélkül – a pótmagánvádló képviseletében benyújtott jognyilatkozatnak kell értékelni.” [14/2015. (V. 26.) AB határozat 2. pontja, ABH 2015. 13. 720.; 3285/2017. (XI. 14.) AB határozat, ABH 2017. 30. 1697-1703.]

E határozatok ugyan az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog érvényesülésének kontextusában vizsgálták a képviseleti jog tartalmát, amelynek kapcsán azonban az Alkotmánybíróság elvi élel mutatott rá arra, hogy „a pótmagánvádló önálló fellépési (és fellebbezési) joga azt jelenti, hogy a pótmagánvádlókénti fellépésről és az eljárás során teendő jognyilatkozatokról (beleértve a fellebbezést is) a döntést ő maga hozza meg. A szakszerűség biztosítása céljából ugyanakkor a vádképviselet ellátásához szükséges cselekményeket és nyilatkozatokat (így a fellebbezést is) – a pótmagánvádló által adott meghatalmazásban kijelölt körben – helyette és nevében (ezáltal tehát nem a pótmagánvádlótól függetlenül) a jogi képviselő teheti meg.” {3285/2017. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [33], ABH 2017. 30. 1701.}

3.Bf.217/2021/3.

Ezért a törvényszék szerint az egyébként kötelezően előírt jogi képviselő adekvát tartalmából következőn a Be. 61. §-ának (1) bekezdése alapján a sértett jogi képviselője útján is előterjeszthetné a vádindítványát, miután az nem a képviselőt kizáró személyes közreműködési kötelezettségnek, hanem a vádképviselővel együtt járó eljárási cselekménynek tekintendő {14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [42], ABH 2015. 13. 727.}, amennyiben ennek lehetőségét a Be. 793. § (3) bekezdésének hatályos szövege (az „is” kötőszó következtében) nem tenné kizárttá.

Ez – a törvényszék szerint – a szóban forgó normák kollízióját jelenti ugyanazon jogforráson belül, ami az Alaptörvény 28. cikkében deklarált jogértelmezési szempontok, illetve a „iura novit curia” elvének figyelembevételével sem látszik feloldhatónak a következők miatt.

A Be. CV. Fejezetében szabályozott pótmagánvádas eljárás a külön eljárások közé tartozik. „Külön eljárás az olyan eljárás, amely miként az általános eljárás is a büntetőjogi főkérdések (a bűnösség, a jogkövetkezmények) eldöntésére irányul, és az eljárási alapelvek megtartásával, de részben kivételek eltűrésével, a törvényben meghatározott külön (speciális) szabályok és kivételek szerint az általános eljárási szabályok alapján folyik. – Más szóval: minden külön eljárás az általános szabályok alapján, de a törvényben megállapított eltérések szerint folyik.” (Király Tibor: Büntetőeljárás jog, Osiris, Budapest, 2000. 521.)

Ebből következően a bíróságnak a jogalkalmazás során a vádindítvány sértett általi aláírását előíró speciális rendelkezést [Be. 793. § (3) bekezdés] kellene alkalmaznia, amely értelmezés azonban ellentétben állna a jogi képviselőnek az Alkotmánybíróság értelmezése szerinti adekvát tartalmával, illetőleg az ugyancsak külön szabályt jelentő kötelező jogi képviselő előírásának jogalkotói indokával és ellentmondana az ésszerűség alaptörvényi követelményének is.

Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint pedig megállapítható a jogbiztonság sérelme akkor is, „ha a szabályban rejlő belső ellentmondás a jogalkalmazás során szükséges jogértelmezéssel nem kiküszöbölhető” [1/1999. (II. 24.) AB határozat, ABH 1999. 25.46.]” {Alkotmánybírósági ügyszám: III/1751/2020. Indokolás [25].}

V.

(A kezdeményezés oka és törvényi alapja)

„Még az Alaptörvény és az Abtv. [az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény] hatálybalépése előtt meghozott 35/2011. (V. 6.) AB határozatával állapította meg az Alkotmánybíróság azt a követelményt, amely szerint a bíró az elért jogvitát alkotmányos jogszabály alapján köteles eldönteni, és amennyiben az alkalmazandó jog alkotmányellenességét észleli, köteles az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezni.” {3136/2016. (VI. 29.) AB határozat, Indokolás [16], ABH 2016. 16. 818.}

Ezért a törvényszék – a Be. 589. §-ában foglaltakra figyelemmel – a Be. 489. §-ának (1) bekezdése alapján indítványozta a törvényi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, amelynek érdekében ugyanezen törvényhely (3) bekezdése alapján felfüggesztette az eljárást az Alkotmánybíróságnál III/474-1/2021. szám alatt nyilvántartásba vett 3.Bf.451/2020/6. számú és a III/1037-1/2021. szám alatt nyilvántartásba vett 3.Bf.129/2021/4. számú indítványában is részletezett indokok mellett.

3.Bf.217/2021/3.

Az egyedi normakontroll eljárás iránti kezdeményezés az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A törvényszék a Be. 598. § (1) bekezdés g) alapján tanácsülésen határozott az eljárás felfüggesztéséről, miután az ennek alapjául szolgáló okot a tanácsülésen észlelte.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét – a Be. 589. §-ában foglaltakra figyelemmel – a Be. 535. §-ának (3) bekezdése kizárja.

Nyíregyháza, 2021. július 6.

Dr. Fázsi László s.k.
törvényszéki tanácselnök

Dr. Garbóczy Annamária s.k.
törvényszéki bíró, az ügy előadója

Dr. Stál József s.k.
törvényszéki bíró

Dr. Garbóczy Annamária
bíró

